

Universitat
de les Illes Balears

Societat d'Història
Natural de les Balears

VIII Jornades de Medi Ambient de les Illes Balears

Programa Eivissa
Seu UIB

Dijous 19 de gener 2023

9:00-9:30: Acreditacions dels inscrits. Recollida de material.

9:30-10:00: Inauguració de les Jornades.

10:00-11:00: **CONFERÈNCIA. F. Xavier Niell (Universidad de Málaga).** La diversitat, com es calcula, té un abast conceptual limitat.

11:00-11:30: *Pausa / cafè.*

Sessió: Ecosistemes i recursos terrestres

11:30-11:42. **Reus-Viver, J.** *Oecanthus dulcisonans* (Gorochoy, 1993) (Orthoptera: Gryllidae: Oecanthinae) a les Balears. Utilització de la bioacústica com a eina taxonòmica

11:42-11:56. **Santiago, M.I. i Núñez, L.** Processionària del pi (*Thaumetopoea pityocampa* Den & Schiff.) a l'illa d'Eivissa: evolució i situació actual (setembre 2022).

11:56-12:06. **Serra, P.E., Lana, A., Hervías-Parejo, S. i Traveset, A.** Automated pollination monitoring: a method that provides complementary information in community-level studies.

12:06-13:06. **CONFERÈNCIA.** Sanz-Aguilar, A., Payo-Payo, A., Rotger, A., Cardona, E., Igual, J.M. i Tavecchia, G. La gestió de residus i els seus efectes a les aus: el cas del gavià argentat a les Balears

Sessió: Gestió Ambiental

13:06-13:18. **Mir Socías, F. i Amengual Mariscal, R.** Avançant cap a la cartografia del futur.

13:18-13:45. **CONFERÈNCIA. García, M.** Tendidos eléctricos y avifauna.

13:45-16:00: *Pausa / dinar.*

Sessió: Ecosistemes i recursos marins

16:00-16:12. **Cerrato, M.D., Mir, P.M., Ferriol, P., Gil, L., Monserrat-Mesquida, M., Araujo, O., Tejada, S., Pinya, S. and Sureda, A.** Oxidative stress response in the seaweed *Padina pavonica* associated to the invasive *Halimeda incrustata* and *Penicillus capitatus*

- 16:12-16:24. **Mas Ferrà, X.** Encallaments de *Janthina pallida* Thomson, 1840 (Gastropoda: Epitoniidae) a Eivissa durant el 2021 i 2022.
- 16:24-16:36. **Díaz, J.A., Ordines, F., Farriols, M.T., Ferriol, P., Ramírez-Amaro, S. i Massutí, E.** Porífers de les Illes Balears: diversitat i comunitats.
- 16:36-16:48. **Farré, M., Ramis, P., Muñoz De Los Reyes, I.M., Guijarro, B., Ordines, F. i Massutí, E.** Composició i diversitat de les comunitats de crustacis decàpodes dels fons sedimentaris explotats per la pesca a les Illes Balears.
- 16:48-17:00. **Frank, A., Keller, S., Sánchez-Guillamón, O., Agulles, M., Mata-Chacón, D., Rincón, B., Farriols, M.T., Ordines, F., Jordà, G., Vázquez, J.T. i Massutí, E.** Modelat d'espècies bentòniques formadores d'hàbitats a les muntanyes submarines del Canal de Mallorca: Resultats preliminars.

17:00-17:30. *Pausa / cafè.*

- 17:30-17:42. **Massutí, E., Sánchez-Guillamón, O., Farriols, M.T, Palomino, D., Frank, A., Bárcenas, P., Rincón, B., Martínez-Carreño, N., Keller, S., López-Rodríguez, C., Díaz, J.A., López-González, N., Marco-Herrero, E., Fernández-Arcaya, U., Valls, M., Ramírez-Amaro, S., Ferragut-Perelló, F., Joher, S., Ordines, F. i Vázquez, J.T.** Millora del coneixement científic de les muntanyes submarines del Canal de Mallorca (Mediterrània occidental) en el marc de la Xarxa Natura 2000.
- 17:42-17:54. **Keller, S., Frank, A., Ferragut-Perelló, F., Farriols, M.T., Joher, S., Ordines, F., Guijarro, B. y Massutí, E.** Huella pesquera alrededor de las Islas Pitiusas.
- 17:54-18:06. **Cohen-Sánchez, A., Joher, S., Farriols, M.T., Valls, M., Ordines, F., Massutí, E. i Guijarro, B.** Tendències en l'esforç de la flota de ròsec a les Illes Balears.
- 18:06-18:18. **Cohen-Sánchez, A., Pinya, S., Fortesa, V., Colomar, V. i Box, A.** *Callinectes sapidus* a les Illes Pitiüses.
- 18:18-18:30. **Cohen-Sánchez, A., Solamando, A., Pinya, S., Sureda, A., Tejada, S., Colomar, V., Valencia, J.M. and Box, A.** Plastic content in *Xyrichtys novacula* digestive Systems.
- 18:30-18:42. **Joher, S., Ordines, F., Guijarro, B. i Massutí, E.** Caracterització dels fons detrítics dominats per macroalgues de les Illes Pitiüses: resultats preliminars.

18:42-19:00. Sessió de pòsters

19:00. Fi de sessió

Divendres 20 de gener 2023

- 9:30-10:30. **CONFERÈNCIA. Gràcia, F. i Fornós, J.J.** Les coves subaquàtiques litorals de Mallorca: 50 anys de recerques.

Sessió: Ecosistemes i recursos marins

- 10:30-10:42. **Cohen-Sánchez, A., Solomando, A., Bagur, S., Barceló, C., Jiménez, A., Jiménez, Y., López, N., Mas, L., Mayol, P.J., Rodríguez, R., Rosselló, C., Sánchez, A.G., Turró, M., Box, A., Pinya, S. and Sureda, A.** Effects of human activity using plastics as an indicator on markers of oxidative stress and detoxification in the gills of *Holothuria tubulosa*.
- 10:42-10:54. **Cohen-Sánchez, A., Valencia, J.M., Sureda, A. y Box, A.** Resultados preliminares de la evaluación temporal de los índices gonadosomáticos de *Paracentrotus lividus* en la Isla de Ibiza.
- 10:54-11:06. **Montero, I., Cohen-Sánchez, A. y Box, A.** Resultados preliminares de la evaluación temporal de las capturas de *Palinurus elephas* en las Islas de Ibiza y Formentera.

11:06-11:36. *Pausa / cafè.*

- 11:36-11:42. **Montero, I., Cohen-Sánchez, A., Pantoja, J., Marí, V. y Box, A.** Seguimiento de la pesquería de gerret (*Spicara smaris*) mediante artes de tiro (gerretera) en la Isla de Ibiza durante el período 2013-2022.
- 11:42-11:54. **Montero, I., Gómez, M., Cohen-Sánchez, A., Pantoja, J., Marí, V. y Box, A.** Evolución de las Capturas por Unidad de Esfuerzo (CPUE) de la pesca de *Spicara smaris* durante el período 2013-2022. Aplicación de modelos de pesquerías pobres en datos.
- 11:54-12:06. **Montero, I., Lassnig, N., Colomar, V., Pinya, S. i Box, A.** Estudi dels patrons de creixement i moviment de *Seriola dumerili* Risso, 1810 (Actynopterii: Carangidae) a l'illa d'Eivissa: Fonaments ecològics per a la gestió pesquera sostenible.
- 12:06-12:18. **Montero, I., Pantoja, J., Cohen-Sánchez, A., Tejada, S., Sureda, A., Castaño, P. y Box, A.** Caracterización de las capturas accesorias de la pesca con artes de tiro (gerretera) en la Isla de Ibiza y supervivencia de *Boops boops* y *Trachurus mediterraneus*.
- 12:18-12:30. **Ordines, F., Joher, S., Farré, M., Farriols, M.T., Valls, M., De Mesa, A., Soldán, V., Díaz, J.A., Ferragut-Perelló, F., Bibiloni-Socias, M., Sánchez-Zulueta, P., Guijarro, B. i Massutí, E.** Comunitats explotades per la pesca de ròssec a les Illes Pitiüses.
- 12:30-12:42. **Pantoja, J., Montero, I., Sobrado, F., Burgos, S. y Box, A.** Mapeo de los puntos tradicionales de pesca de la isla de Formentera.
- 12:42-12:54. **Parra, Z., Valls, M., Ordinas, F., Guijarro, B. y Massutí, E.** Descripción de la dieta de cinco especies de peces demersales de las Islas Pitiusas.
- 12:54-13:06. **Sobrado, F., Vaquer, R., Albalat, B., Álvarez, E. i Burgos Juan, E.** Monitorització de les praderies de *Posidonia oceanica* de Cala Vedella.
- 13:06-13:18. **Tejada, S., Cohen-Sánchez, A., Valencia, J.M., Box, A., Solomando, A., Pinya, S., Catanese, G. and Sureda, A.** Ectoparasite causes oxidative stress in the liver of the razorfish *Xyrichtys novacula*.
- 13:18-13:30. **Fortesa, V., Castelló, M., Colomar, J i Valverde, N.** Una alga invasora a l'Estany des Peix (Formentera) del gènere *Batophora*.

13.30-16:30: *Pausa / dinar.*

16:30-17:00. **CONFERÈNCIA.** Perelló, E., Llobet, R., Lassnig, N. i Pinya, S. Biodibal: ciència, turisme i biodiversitat.

Sessió: Botànica i ecologia terrestre

- 17:00-17:12. **Ribas-Serra, A., Cerrato, M.D., Mir-Rosselló, P.M. i Gil, L.** Efecte de la salinitat sobre la biologia reproductiva del fonoll marí, *Crithmum maritimum*.
- 17:12-17:24. **Rita, J., Cursach, J., Capó, M., Mateu, A. i Bibiloni, G.** Flora dels illots de les Reserves Naturals des Vedrà, es Vedranell i els illots de Ponent d'Eivissa (Illes Balears).
- 17:24-17:36. **Mir-Rosselló, P.M., Cerrato, M.D., Salom-Vicens, L., Ribas-Serra, A., Cortés-Fernández, I., Gil, L. i Sáez, L.** La Briologia a les Illes Balears: revisió del passat, estat actual i visions de futur.
- 17:36-17:48. **Capó, M. i Cardona, C.** Primera població insular de *Cistus heterophyllus* subsp. *carthaginensis*, espècie en perill crític d'extinció, al Parc Nacional de l'Arxipèlag de Cabrera.
- 17:48-18:00. **Capó, M., Cursach, J. i Rita, J.** Importància de l'eliminació de les amenaces en la gestió d'espècies amenaçades: el cas de la recuperació de *Medicago citrina* a s'Espartar després de l'erradicació dels conills.
- 18:00-18:12. **Cerrato, M.D., Mir, P.M., Ribas-Serra, A., Cortés-Fernández, I., Cardona, C. i Gil, L.** Introducció de plantes vasculars al·lòctones a les Illes Balears. Síntesi dels registres en els darrers 18 anys (2005-2022).

Sessió: Col·leccions científiques, entitats i documentació naturalística

18:12-18:24. Pons, G.X., March, J., Vicens, D., del Valle, L. i McMinn, M. Les pioneres de la Societat d'Història Natural de les Balears.

18:30. Cloenda

Pòsters

Ciències de la Terra

- Servera-Nicolau, J., Del Valle, L., Vicens, D. i Pons, G.X. Noves dades per al registre estratigràfic i paleontològic del fini-Messinià - Plioquaternari: evolució geomorfològica de la plataforma Pòrtol-Sa Cabaneta (Illes Balears, Mediterrani occidental)
- Martín-Prieto, J.Á., Pons, G.X. i Carreras, D. Evolució històrica de la línia de costa de playes de Menorca (Illes Balears) (1956-2021).
- Morey, B. Els estudis de densitat fòssilífera superficial en el patrimoni paleontològic de l'illa de Mallorca (Illes Balears, Mediterrània occidental).
- Morey, B. Patrimoni geològic i patrimoni paleontològic a l'illa de Mallorca (Illes Balears, Mediterrània occidental).
- Morey, B. Patrimoni Natural relacionat amb el patrimoni Paleontològic de l'illa de Mallorca (Mediterrània occidental): per a una gestió conjunta.
- Morey, B. Patrimoni històric i arqueològic relacionat amb el patrimoni paleontològic de Mallorca. De conjunts patrimonials.
- Morey, B. La sedimentació mareal en el registre neogen postectònic de Mallorca (Illes Balears, Mediterrània occidental) del Serraval·lià a l'actualitat): significat interpretació.
- Morey, B. Sobre la protecció del patrimoni Paleontològic de Calvià (Mallorca, Illes Balears): de la teoria a la pràctica.
- Durán-Román, G.A., Sacristán, D., Verdú, I. y Vadell, J. La hidròlisis del diacetato de fluoresceína (FDA) como indicador de la actividad biológica en suelos de viña de Mallorca.

Ecosistemes i recursos marins

- Solomando, A., Pujol, F., Sureda, A. and Pinya, S. Evidence of ingested plastics in stranded cetaceans along the Balearic islands, Western Mediterranean Sea.
- Tejada, S., Cohen-Sánchez, A., Valencia, J.M., Box, A., Solomando, A., Pinya, S., Catanese, G. and Sureda, A. Ectoparasite causes oxidative stress in the liver of the razorfish *Xyrichtys novacula*.
- Guasch-Martínez, S., Borràs, M., Brunet-Coll, L., Caballero, N., Gil-Perelló, J., Fernández-Ruíz, J.F., Sanz-Gelabert, J., Salom-Vicens, L. i Pinya, S. Seguiment de les poblacions de *Patella rustica* Linnaeus, 1758, *Patella caerulea* Linnaeus, 1758 i *Phorcus turbinatus* (Born, 1780) a Eivissa en el marc del programa de seguiment Coastal Health Monitoring Scheme: resultats preliminars.
- Salom-Vicens, L., Brunet-Coll, L., Sanz-Gelabert, J., Borràs, M., Caballero, N., Gil-Perelló, J., Guasch-Martínez, S., Fernández-Ruíz, J.F. i Pinya, S. Seguiment de les poblacions de *Sarcotragus spinosulus* Schmidt, 1862 i *Sarcotragus fasciculatus* (Pallas, 1766) a Eivissa en el marc del programa de seguiment Coastal Health Monitoring Scheme: resultats preliminars.
- Borràs, M., Brunet-Coll, L., Caballero, N., Gil-Perelló, J., Guasch-Martínez, S., Fernández-Ruíz, J.F., Sanz-Gelabert, J., Salom-Vicens, L. i Pinya, S. Seguiment de les poblacions d'*Holothuria tubulosa* Gmelin, 1791

a Eivissa i Formentera en el marc del programa de seguiment Coastal Health Monitoring Scheme: resultats preliminars.

- Catanese, G., Grau, A. and Grau, A.M. Collection of biological samples for the creation of a DNA Bank of marine species with commercial interest in the Balearic Islands.
- Gil-Perelló, J., Brunet-Coll, L., Fernández-Ruíz, J.F., Borràs, M., Caballero, N., Guasch-Martínez, S., Sanz-Gelabert, J., Salom, L. i Pinya, S. Seguiment de les poblacions de *Paracentrotus lividus* (Lamarck, 1816) i *Arbacia lixula* (Linnaeus, 1754) a Eivissa en el marc del programa de seguiment Coastal Health Monitoring Scheme: resultats preliminars.
- Tudurí-Subiabre, A., Pasini, N., Ferragut, J.F., Picornell, A. i Ramírez-Amaro, S. Análisis genético como herramienta para conocer la conectividad a pequeña escala de la escórpura *Scorpaena notata* en las Islas Baleares.
- Riera-Batle, I., Mira, A. i Grau, A.M. Primers resultats de l'aplicació mòbil, el Diari de Pesca Recreativa (DPR).
- Bagur, M., Blanco-Magadán, A., Marsinyach, E. y Sales, M. Evaluación de los usos y presiones en el litoral y en el medio marino de Menorca.
- Blanco-Magadán, A., Marsinyach, E., Bagur, M., Ballesteros, E., Cefali, M.E., Sansón, M. i Sales, M. Canvis a mig termini en les poblacions de *Cystoseira* sensu lato (Fucals: Ochrophyta) de les zones arrecerades i poc profundes a Menorca.
- Sales, M., Gallofré, A., Bagur, M., Blanco-Magadán, A., Marsinyach, E., Rey, L. i Cardona, L. Resultats preliminars de l'enquesta sobre pesca recreativa a l'illa de Menorca.
- Félix-Torrilla, G., Pujol-Cunill, X., Garcia-Vendrell, M., Colomar-Costa, V., Ramos-Torrens, I. i Grau-Jofre, A. Esdeveniments de nidificació de tortugues marines a les Illes Balears: un nou repte per a la conservació de la tortuga babaua (*Caretta caretta*).
- Pich-Esteve, C., Félix-Torrilla, G., Abad-Platas, J. i Moro-Martínez, I. Recuperació d'ous d'elasmobranqui del sector pesquer: Una experiència de conservació marina a Mallorca
- Brunet-Coll, L., Gil-Perelló, J., Fernández-Ruíz, J.F., Borràs, M., Bertran-Caballero, N., Guasch-Martínez, S., Sanz-Gelabert, J., Salom-Vicens, L. i Pinya, S. Seguiment de les poblacions de *Anemonia sulcata* (Pennant, 1777) i *Aiptasia mutabilis* (Gravenhorst, 1831) a Eivissa en el marc del programa de seguiment Coastal Health Monitoring Scheme: resultats preliminars.
- Valencia, J.M., Puigserver, M., Fortesa, V., Monerris, N. y Moyà, G. Monitorización a largo plazo del fitoplancton de la bahía de Mahón, incluyendo mareas rojas.
- Fernández-Ruíz, J.F., Borràs, M., Brunet-Coll, L., Caballero, N., Gil-Perelló, J., Guasch-Martínez, S., Sanz-Gelabert, J., Salom-Vicens, L. i Pinya, S. Seguiment dels crancs litorals a l'illa d'Eivissa en el marc del programa de seguiment Coastal Health Monitoring Scheme: resultats preliminars.
- Cohen-Sánchez, A., Solamando, A., Pinya, S., Sureda, A., Tejada, S., Colomar, V., Valencia, J.M. and Box, A. Plastic content in *Xyrichtys novacula* digestive Systems.
- Cohen-Sánchez, A., Solomando, A., Bagur, S., Barceló, C., Jiménez, A., Jiménez, Y., López, N., Mas, L., Mayol, P.J., Rodríguez, R., Rosselló, C., Sánchez, A.G., Turró, M., Box, A., Pinya, S. and Sureda, A. Effects of human activity using plastics as an indicator on markers of oxidative stress and detoxification in the gills of *Holothuria tubulosa*.
- Khokhlova, A., Gudnitz, M.N., Ferriol, P., Tejada, S., Sureda, A., Pinya, S. and Mateu-Vicens, G. Epiphytic foraminifers as indicators of heavy-metal pollution in *Posidonia oceanica* seagrass meadows in the Balearic Islands.
- Sanz, J.A. and Pinya, S. Study and analysis of the allocation of coastal fish on the Pitiusian littoral.
- Herlin, M., González, L., Sánchez, J.B., Botia, P., Palmer, M. y Grau, A. Grupo Culmarex empieza su actividad en el Laboratorio de Investigaciones Marinas y Acuicultura de Andratx. Un ejemplo de colaboración público-privada.

Botànica i ecologia terrestres

Borràs, J., Cursach, J., Perelló-Suau, S., Herrera, C. i Capó, M. Variación interespecífica en la polinización por engaño y las interacciones planta-polinizador en dos especies de *Serapias* (Orchidaceae).

Ballester, M. i Cursach, J. Dispersió per endozoocòria a *Pistacia lentiscus*.

Estradé Niubó, S. i Fernández Rebollar, I. Cartografia d'hàbitats dels sistemes dunars de Menorca i valoració del seu estat ecològic. Comparativa 1988-2004-2021.

Mir-Rosselló, P.M., Cerrato, M.D., Salom-Vicens, L., Ribas-Serra, A. i Gil, L. Cryptogamia Balearica, una iniciativa per reviuire una disciplina en recessió.

Barceló, M., Pou, J., Llompert, M., Luna, J.M. i Garau, C. El garrover (*Ceratonia siliqua* L.): un cultiu alternatiu adaptat a condicions marginals.

Zoologia i ecologia terrestre

Febrer-Serra, M., Lassnig, N., Colomar, V., Picó, G., Tejada, S., Sureda, A. i Pinya, S. Oxidative stress and behavioral responses of the moorish gecko *Tarentola mauritanica* submitted to the presence of an introduced potential predator, the horseshoe whip snake *Hemorrhois hippocrepis*.

Lassnig, N., Picó, G., Colomar, V., Perelló, E. i Pinya, S. Paràmetres demogràfics bàsics de la població de l'ós rentador *Procyon lotor* Linnaeus, 1758 a l'illa de Mallorca.

Herrera, C., Leza, M. i Jurado-Rivera, J.A. Únic haplotip mitocondrial detectat en la invasió de la vespa asiàtica (*Vespa velutina*) a les Illes Balears i l'Espanya peninsular.

Turró Escandell, M., Parramón Rampérez, L. y Rita Larrucea, J. Diferente densidad de ninfas de insectos transmisores de *Xylella fastidiosa* en la vegetación herbácea dentro y fuera de zonas forestales.

Muñoz, M., Garcia, À., Ferretjans, J., Vidal, J., Terrasa, J. i Seguí, B. Seguiment de la tórtera salvatge (*Streptopelia turtur*) a Mallorca: notes metodològiques

Gestió ambiental

Cantos, J. Estructures vegetals lineals plenes de vida. Bardisses, tallavents i tanques vives en la conservació de la biodiversitat i l'adaptació a l'escalfament global a les Illes Balears.

Moragues, A. i Ruiz, M. Avaluació de la vulnerabilitat a la inundació de les construccions urbanes sota rasant de les àrees potencialment inundables de Campos i Sóller (Mallorca).

Col.leccions científiques, entitats i documentació naturalística

Del Valle, L., Llobera, M., Pons, G.X. i Vicens, D. El fons bibliogràfic Bartomeu Barceló de la biblioteca de la Societat d'Història Natural de les Balears: tesis i tesines.

Pons, G.X., March, J., Mas, R., Lluzar, E., Artigues, C., Muñoz, A. i Vicens, D. Un Museu de la Ciència per a les quatre illes: el gabinet de ciències de Lluc (Escorca, Mallorca).

